

إدارة أوقاف صالح عبدالعزيز الراحيس

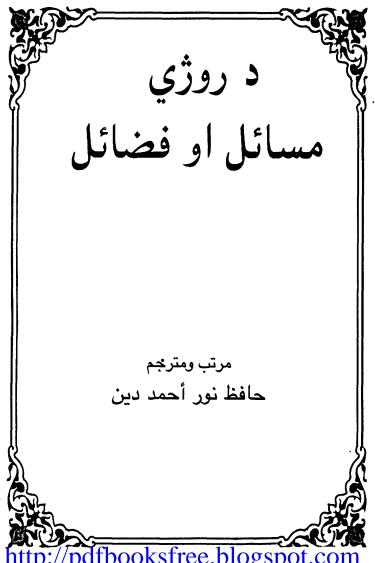
د روژي مسائل او فضائل

مرتب ومترجم حافظ نور أحمد دين

المكتب التعاوني للدعوة والأرشاد وتوعية الجاليات بغرب الديرة (الرياض)

> طبع على نفقة إدارة أوقاف صائح بن عبدالعز بنزالر إجحي غفر الله له ولوالديه ولنريته ولجميع المسلمين www.rajhiawqaf.org

http://pdfbooksfree.blogspot.com

p://pdfbooksfree.blogspot.com

بسر الله الريحمن الريثير

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

محترمو مسلمانانو ورونو: دا يوه مختصره رساله ده، پدي كي د روژي احكام، فضائل، او هغه څه ذكر شوي دي كوم چه د مسلمان لپاره په رمضان كي پكار وي.

د الله تعالى نه سوال كوو. چه د دي رسالي په ذريعه مسلمانانو ته فائده ورسيري.

د روژي تعريف:

د صباح د راختلونه تر ماسام نمر پریوتلو پوري صرف د الله د رضا لپاره د خوژلو، خکلو، او همبستري «جماع» نه گان ساتلو ته روژه وائي.

د روژي حکم:

د رمضان په مياشت كي روژه نيول د اسلام د بنيادي اركانو نه يو ركن دي، لكه چه په حديث كي راغلي دي «بُني الإسلام على خمس: شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، وإقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصوم رمضان

http://pdfbooksfree.blogspot.com

د روژي مسائل او فضائل

وحج البيت الحرام» [متنق عليه].

ترجمه: اسلام په پنځو شيونو جوړ شوي دي: گواهي كول پدي چه نشته بل معبود په حقه مگر يو الله دي، او محمد ﷺ د الله رسول دي، صحيح مونځ كول، زكات وركول، د رمضان روژه نيول، د بيت الله حج كول.

روژه په چا فرض ده او په چا فرض نه ده:

- ۱ په هر هغه مسلمان باندي چه بالغ وي، عاقل وي، په
 روژه قادر وي، او مقيم وي، روژه فرض ده.
- ۲ په کافر روژه فرض نه ده او کله چه مسلمان شي نو د
 تیرو روژو قضاء پري لازم نه ده.
- ۳ په ماشوم روژه فرض نه ده لیکن کله کله به د روژي نیولو حکم ورته کیږي د دي لپاره چه عادت واخلي.
- ٤ په ليوني نه روژه فرش ده او نه د روژي فديه اگر كه بالغ وي، همدارنگه هغه معتوه (بي عقله) چه د ښه بد په مينځ كي فرق نه شي كولي، همدارنگه په هغه سري چه گړي وړي خبري كوي د صحيح او غلطو خبرو فرق نه شي كولي.
- هغه انسان چه په مستقل طور سره د روژي نه عاجز
 وي په يو سبب سره، لکه ډير زيات سپين گيري يا هغه
 مريض چه د روغوالي اميد يي نه وي، دا قسمه خلق به

- د روژي د هري ورځ په بدل کي يو مسمکين ته خوراك ورکوي.
- ۳ هغه مریض چه عارضی ناروغه وی او د روغتیا په انتظار وی، که روژه نیول ورته گران (سخت) وی روژه به ماتوی، او بیا به یی قضاء راوژی.
- ۷ هغه اُمید واره (حامله) او تي ورکونکي ښځه چه په هغو روژه نیول مشکل وي د حمل او تي ورکولو په سبب، یا په خپل بچي ایریدلي پدي صورتونو کي به روژه ماتوي، او چه کله ئي عذر رفع شي قضاء به راگرزوي.
- ۸ حائضه (ماهانه بیماري واله) او نفساء (خلویښتيء واله) ښځي به روژي نه نیسي په حالت د حیض او نفاس کي، او چه کله روغي شوي قضاء به راگرځوي.
- ٩ هغه انسان چه مجبوره شي روژي ماتولو ته لکه څوك
 اوبو راخيستي وي او دا يي خلاصول غواژي يا څوك په
 اور كي حصار وي. پدي صورتونو كي كه روژه ماتول
 ضروري وو نو روژه ماتولي شي خو بيا به يي قضاء
 راوژي.
- ۱۰ مسافر له روژه نيول او نه نيول دواژه جائز دي، كه سفر يي مستقل وي لكه د تريلو واله چه اكثر وخت يي په سفر وي يا يي سفر عارضيي وي لكه د عُمري سفر،

په ثولو صـورتونو کي ورله روژه ماتول جـائز دي تر څـو چه په خپل ښار کي نه وي.

روژه په څه نه ماتيږي:

ا - كله چه روژه دار يو شي أوخري په هيره سره ، يا ناپوهي سره، يا پري څوك زور راولي، نو روژه يي نه ماتيږي، ځكه چه الله فرمائي: ﴿ ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا، أو أخطأنا ﴾. [البترة: ٢٨٦]

ترجمه: «اي زمونن پالونکيه ته مه نيسه مونن که چيري هير کژه مونن يا خطاء شو»،

همدارنگي فرمائي: ﴿ إِلا مِن أَكْثَرَهُ وَقَلْبُهُ مَطْمَئُنُ بالإيمان ﴾ [المال ١٠٠].

ترجمه: «مگر هغه خوك چه زور پري راوستل شو، او زره يي په ايمان مطمئن وو».

۲ - که چیري روژه دار څه وخوړل، پدي خیال چه نمر پریوتي دي، یا پدي خیال چه گني صباح نه دي ختلي.
 نو روژه یی نه فاسدیږي ځکه چه دا ناپوهه دي.

۳ - که چیري یي مضمضه وکژه، او اوبه یي حلق ته ورسیدلي روژه یي نه ماتیږي، ځکه چه قصد او اراده یي نه ده کري، که چیري په خوب کي پري اودس واوختلو روژه نه فاسدیږي ځکه چه دا په خپل اختیار کی نه دی.

روژه ماتونکی اته دي:

- ۸ جماع «همبستري» کله چه د رمضان په ورځ کي روژه دار جماع وکژي نو په هغي قضاء هم لازمه ده، او ورسره سخته کفاره هم يعني غلام آزادول، که دا نه وو نو دوه مياشتي پرله پسي روژه نيول، که د دي طاقت يي نه وو، نو شپيته مسکينانو ته خوراك ورکول.
- ۲ په ويښه خپل مني ايستل، د لاس په دريعه يا د چا سره د سملاستو په دريعه يا د خکلولو يا کان ته د نژدي کولو په دريعه
- ۳ خوژل یا سکل د یو شي، برابره خبره ده که انسان ته
 نفعه رسوي لکه څوژي اوبه، یا تاوان لکه سگرث.
- ٤ هغه دريپ يا انجکشن لگول چه د هغي په سبب خوراك
 ته ضرورت نه راځي، ليکن کومه ستن او انجکشن چه د خوراك فائده نه ورکوي په هغي روژه نه ماتيږي که د

__ د روژي مسائل او فضائل

- غوخي وي او که د رگ، اگر که په حلق کي يي خوند بيامومي.
 - ه خيل ځان ته د بل چا نه وينه خيژول.
 - ٦ د حيض او نفاس وينه وتل.
- بنکر لگول، یا بل ته وینه ورکـول. لیکن د پوزي یا د غاښ نه وینه وتلو باندی روژه نه ماتیږي.
- ۸ قي (اُلڻي) کول قصداً. که بغير د قُصّد نه پخپله اُلڻي راغلي په هغي روژه نه ماتيږي.

فايدي:

- ۱ د روژه دار لپاره جائز دي چه د جنابت په حالت کي د روژي نيت وکـژي او غسل د صباح ختلو نه روسته وکژي.
- ۲ کله چه د حیض یا نفاس واله ښځه د خپلي بیماري نه
 د صباح ختلو نه مخکي پاکه شوه په هغي روژه فرض
 ده. اگر که غسل یې د صباح نه روسته وکژه.
- ۳ روژه دار له د روژي په حالت غاښ ایستل، د زخم دوایي کول، په غوږ یا پوزه کي دوایي اچول جائز دي.
 اگر که خوند یی په حلق کی محسوس کژی.
- ٤ مسواك وهل د روژي په صباح، غرمه، ماښام ته نژدي،

په هر حالت کي جائز دي.

- ٥ د روژه دار لپاره جائز دي چه د خپل ځان نه گرمي
 کمه کژي په اوبو سره يا په مکيف (ايرکنڌيشن) سره.
- ٦ كوم روژه دار چه د سابندي تكليف لري هغي له جائز
 دي چه د ثوپ «بخاخ» په ذريعه خپله سابندي آزاده
 کژی.
- ۷ جائز دي د روژه دار لپاره چه خپلي شوندي لمدي کژي
 یا مضمضه وکژي که خوله یي وچه وي. لیکن غژغژه به
 نه کوي.
- ۸ د روژه دار لپاره د چربانگي (پیشمني) وروسته کول. او په روژه ماتي کي جلتي او بیژه مستحب ده کله چه نمر پریوزي. همدارنگي په تازه کجورو روژه ماتول. که نه وي په وچو کجورو. که هغه نه وي په اوبو باندي روژه ماتول مستحب دي. که اوبه نه وي نو په هر قسمه حلال طعام دي افطار وکژي. که طعام نه وو. په خپل زژه کي دي د روژه ماتي نیت وکژي. تر دي چه خوراك پیدا شي.
- ١٠- په روژه دار فرض دي چهدفرائضو هميشه والي وکژي

او د حرامو نه گان وساتي. پنځه مونځونه د جماعت سره وکړي. که په جماعت قادر وو. او دروغ، غیبت، دوکه او سودي کارو بار پریږدي. او هغه خبري او کار پریږدي کوم چه حرام وي. لکه چه رسول الله نهمائي: «من لم یدع قول الزور والعمل والجهل به، فلیس لله حاجة في أن یدع طعامه وشرابه» [البنای] کوم چا چه دروغ خبري، او په دروغو عمل او بي صبري پري نه خودلي. د دي انسان خوراك سكاك پري خودلو ته د الله هیڅ حاجت نه شته.

د روژي فائدي:

- ١ د روژه دار د خُلي بُوي الله تعالى ته د مـشكو نه دير خوښ دى.
 - ٢ ملائك روژه دارو لپاره تر روژه ماتي پوري بښنه غواژي.
- ۳ الله تعالى هره ورځ جنت ښائسته كوي او ورته وايي
 قريبه ده چه زما د نيكانو بندگانو نه تكليفونه او سختي
 لرى كژاى شى او تا له راشى.
 - ٤ پدي مياشت كي شيطانان تژل كيږي.
- ه پدي مياشت كي د جنت دروازي برسيره كيږي او د جهنم دروازى بنديرى

۲ - پدي مياشت كي ليلة القدر «شب قدر» ده چه هغه د زرو مياشتر نه غوره ده څوك چه پدي شپه كي د خير او ثواب نه محروم شو.

٧ - د رمضان په آخري شپه روژه دارو ته بښنه کيږي.

۸ - د رمضان په هره شپه د الله تعالى له طرفه له جهنم نه خلق آزاديږي.

مسلمانه وروره! د كومي مياشتي چه دا فضائل او خاصيتونه وي. نو مونږ به په څه شي سره د هغي استقبال كوو؟ آيا په بي هوده خبرو بي خوبي او بي فائدي شب گيري سره؟ او يا دا چه د دي په راتللو سره چيغي فريادونه شروع كړو او د يو غث بوج خيال پري وكړو؟ بلكه صحيح مسلمان د رمضان استقبال په خالصي توبي سره كوي او كلك عزم كوي چه دا به د ځان لپاره يو فرصت شميرم. او خپل وختونه به په خو اعمالو جوړوم.

په رمضان کې ضروري کارونه:

۱ -- روژه نیول، رسول الله ﷺ فرمائلي دي: «د بني آدم هر عمل د هغي لپاره دي يعني «يو څه ظاهري يا باطني فائده ورته حاصليږي»

الله فرمائي مگر روژه داسي نه ده. دا صرف زما لپاره

ده او زه به پخپله د دي بدله ورکوم ، [البناري رمسلم].

په بل حدیث کي رسول الله ﷺ فرمايي: چا چه د رمضان روژه صرف د ايمان او ثواب لپاره ونيوله. نو تير شوي گناهونه به ورته معاف شي» [بناري].

او پدي کي شك نه شته چه دا دومره دير توابونه د هغه سري لپاره نه دي چه هغه فقط د خوراك سكاك نه منع شي بلكه رسول الله سُولِيَّه خو فرمائلي دي:

ترجمه کوم څوك چه په روژه كي دروغ خبري د دروغو كار او بي صبيري پري نه دي. نو د دي خوژل او څكل پريښودلو ته د الله تعالى هيڅ حاجت نه شته. [البناري].

همدارنگي رسول الله ﷺ فرمائلي: روژه ڈال دي. نو كله چه ستاسي د يو كس روژه وه نو نه دي بي حياء خبري كوي نه دي گناه كوي، او نه دي بي صبري كوي. كه چا ورته كنځل وكړل. ورته دي ووايي: چه زه روژه يم [بناري رسلم].

نو اي د الله بنده! كله چه تا روژه ونيوله پكار ده چه ستا غوږونه، سترگي او ژبه او ثول اندامونه روژه ونيسي. او ستا د روژي او بوزي ورځ دي برابره نه وي. لكه دارنگه د حضرت جابر بن عبد الله نه په روايت كي راغلي دي.

د شپي مونځ :

رسول الله به فرمايي چا چه په رمضان كي قيام (تراويح او تهجد) وكژه دي ته به تير شوي گناهونه معاف شي [بناري رسلم] دا يوه اهمه ياد دهاني ده، مسلمانه وروره تا له پكار دي چه د امام سره تراويح پوره كژي د دي لپاره چه د قائمينو (تهجد گذارو) سره وليكل شي. ځكه چه رسول الله فرمائلي: «خوك چه د خپل امام سره يو ځاي قيام (مونځ د شبپي) وكژي تر دي پوري چه امام واپس شي. د دي لپاره به د ثولي شپي مونځ وليكل شي. [السني].

صدقة وركول:

«رسول الله عَلَيْهُ د تُولو خلكو نه زيات سخي وو. او بيا به د هر وخت نه زيات په رمضان كي دير سخي وو تر دي چه د خير په لحاظ به د ليگل شوي سيليء نه هم دير سخي وو».

همدارنگي رسول الله عَلَيْ فرمائلي دي: «غوره صدقه هغه ده چه په رمضان کی وي» [نرمني]

بيا د دي صدقي مختلف صورتونه او قسمونه دي:

۱ – په چا باندي خوراك خورل. الله تعالى فرمائلي دي: «دا نيكان هغه خلك دي چه د ميني واله خوراك وركوي،

http://pdfbooksfree.blogspot.com

د روژي مسائل او فضائل

مسكين، يتيم او قيدي ته، وائي چه مونږ درله صرف د الله رضاء لپاره خوراك دركوو. ستاسي نه بدله او شكر نه غواژو مونږ د خپل پروردگار نه د هغي ورځي (د عذاب نه) ويريږو كومه چه د پريشاني او سختي ورځ ده. نو الله دوي د دي ورځي د سختي نه بچ كژل. او خوشحالي او تازگي يي ورته ورسوله او دوي له يي د دوي د صبر په بدله كي جنت او ريښمني لباس وركژه» [ابسان ۸-۱۲].

د دي وجهي نه سلفو صالحينو به بل له خوراك وركولو كي دُير كوشش او حرص كولو او دا كار به يي په دُيرو عباداتو وراندي كولو بيا دا خوراك برابره خبره ده كه وبي ته وركرل شي او يا يو نيك صالح ملگري ته خُكه چه طعام چا له وركول كيري هغه كي فقر شرط نه دي رسول الله على فرمائلي دي: «كوم مؤمن چه بل وبري مؤمن ته طعام وركره الله به ورته د جنت د ميوونه طعام وركري او چا چه په مؤمن اوبه و څكلولي الله به پري خالص تازه شراب و څكي» [اتريني] د بعضو سلفو صالحينو دا حال وو چه په نورو مسلمانانو ورونو به بي خور اك خور ال خورله او بخيله به روده وه.

د بعصصو سلفو صالحينو دا حال وو چه په نورو مسلمانانو ورونو به يي خور اك خوژلو او پخپله به روژه وو. د هغو خدمت به يي كولو او هغوي ته به يي آرام رسولو. چه د دوي د جملي نه يو حسن البصري او عبد الله بن مبارك وو.

ابو سوار عدوي فرمايي: د بنو عدي بعض خلك خه

داسي وو چه پدي جماعت كي به يي مونځ كولو او يو كَسُ پدوي كي به په طعام يواځي روژه نه ماتوله كه څوك به يي بياموند د هغي سره به يي يو ځايي خوراك كاوه. او كه څوك به نه وو خپل خوراك به يي جماعت ته ويستلو د خلكو سره به يي شريك د يو بل طعام خوژلو.

همدارنگي د طعام ورکولو په ذريعه د نيکانو مجلس انسان ته نصيب کيږي ورسره ستا د طعام په ذريعه چه هغه نيکانو ته د اطاعت لپاره کوم قوت ور په برخه کيږي په هغي کي هم ستا ثواب کيږي.

روژه دار له روژه ماتي ورکول:

رسول الله ﷺ فرمائلي دي: «چا چه په روژه دار روژه ماته کژه نو دده د روژه دار هُمره ثواب کیږي لیکن د هغي په اجر کي څه کمي نه راځي.

د روژي مسائل او فضائل

په تدبر (سوچ) سره د قرآن کريم تلاوت کول:

مسلمانه وروره! په کار ده چه په سوچ فکر او عاجزي سره د قرآن تلاوت وکڙي ځکه چي سلف (پخواني بزرگان) به په تلاوت ډير متأثره کيدل.

امام بیه قی د ابو هریره رضی الله عنه نه روایت نقل کڑی چه کله دا آیت نازل شو. «آیا پس تاسی د دی وینا نه تعجب کوی، او خاندی او ژاڑی نه» [النم: ٥٠ - ١٠].

اهل صنَّفي والو دومسره ورَّرُل چه اوښكي يي په اننگو رواني شوي. كله چه رسول الله ﷺ د دوي سلگي واوريدلي نو ويي ژژل نو د هغي په ژژا مونږ هم وژژل بيا رسول الله ويي وزرل نو د هغي په ژاله د ويري نه وژژل هغه به جهنم ته نه ننوزي.

د نمر ختلو پوري جماعت کې کيناستل:

د رسول الله ﷺ دا عادت وو چه کله به يي د سحر مونځ وکړ نو په خپل جاي نماز به تر نمر ختو پوري ناست وو [سلم] همدارنگي د ابو هريره رضي الله عنه نه روايت دي چه رسول الله ﷺ فرمائلي: «څوك چه د سحر مونځ د جماعت سره وکړي بيا کيني او الله يادوي تر دي چه نمر راوخيژي

د روژي مسائل او فضائل

بيا دوه رکعته مونځ وکژي د دي لپاره د يو حج او عمري مکمل، مکمل، مکمل ثواب دی» [نبني صحم البني].

دا خو په عامو ورځو کي دي نو د رمضان د ورځو به لا څه حال وي؟

اعتكاف (چهله) كول:

رسـول الله ﷺ به په رمـضـان كي لس ورحُي اعـتكاف كولو، په كوم كال چه وفات كيدو. په هغي كال يي شل ورحُي اعتكاف وكرْ. [بناري]

عمره كول:

د رسول الله ﷺ نه ثابت دي چه عمره کول په رمضان کي د حج د ثواب سره برابريږي. [بناري رسلم].

د ليلة القدر تالاش:

الله تعالى فرمائي: (ترجمه): «دا قرآن مونو د قدر په شپه نازل کڙي، ته څه پوهيږي چه د قدر شپه څومره شان واله ده، د قدر شپه د زرومياشتونه غوره ده» [السريا - ۲]

رسول الله عَلَي فرمائلي دي: «چا چه د قدر په شپه صرف د ايمان په وجه او د ثواب لپاره قيام (نفلونه وکژل) تير شوي گناهونه به ورته معاف شي [بناري رسلم].

رسول الله عَلَى به د ليلة القدر تالاش كولو، او اصحابو ته به يي د هغي د تالاش امر كولو. او خپل اهل به يي په آخري لسو شپو كي د قدر شپه به بيامومي، او دا شپه په آخري لسو شپو كي ده، او بيا خاص طور سره په طاق شپو د لسو كي ډيره مناسب ده مُندلو ته. حضرت عائشه رضي الله عنها فرمائي چه ما د رسول الله عني نه تپوس وكر، كه زه د قدر شپي سره موافقه وكرم يعني لاندي يي باسم، نو كومه دُعا به وايم؟ رسول الله عني لاندي يي باسم، نو كومه دُعا به وايم؟ رسول الله عَلَيْ وَفرمائل: (الله مَهُ الله عَلَيْ المَهُ مَهُ الله عَلَيْ الله عَنها فرمائي يي بسننه خوسوي نو ماته ترجمه: أي الله ته بسنه كونكي يي بسننه خوسوي نو ماته ترجمه: أي الله ته بسنه كونكي يي بسنه خوسوي نو ماته

دُیر ذکر دُعا او استغفار:

سنه وکړه.

مسلمانانو ورونو او خويندو د رمضان شپي ورځي ډيري غوره دي. نو پدي ورځو کي ډير ذکر او دعا فرصت وگني بيا خاص طور په هغه وختونو کي چه په هغي کي سوال قبليري چه د هغي له جملي نه:

۱ - د روژه ماتي وخت دي . څکه د روژه دار لپاره پدي وخت کي يو خاص وخت وي چه په هغي کي دعا نه واپس کيږي.

د روژي مسائل او فضائل

- ٢ د شپي آخري دريمه حصه په كوم وخت كي چه زمونر
 رب نو الجلال نازليري او وايي: آيا څوك غوختونكي
 شته چه سوال يي وركڙم: آيا څوك بښنه غوختونكي
 شته چه بخنه ورته وكڙم.
- ٣ د چربانگ په وخت كي بخنه غوختل الله فرمائي: ترجمه: «مؤمنان په چربانگ كي د الله نه بخنه غواڙي»
- د جمعي په ورځ د دعا قبليدولو د وخت لتون كول. او مناسب وخت يي د جمعي د ورځي آخري ساعت دي.

هغه مخالفات د کومو نه چه په روژه کې ځان ساتل په کار دی:

- د شپي نه ورځ او ورځي نه شپه جوژول يعني ثوله ورځ
 خوب او شپه کې شب گير.
 - ٢ د بعضي فرضي مونځونو نه ويده كيدل.
 - ٣ په خوړلو او سکلو کي زياتي کول.
 - ه بي فائدي وخت ضائع كول.
- ٦ چربانگي ڈیر د وخته کول او بیا د سحر مانځه نه
 وژاندي ویده کیدل یعني مونځ پریښودل.
- ۷ کله چه د روژه ماتي وخت نژدي وي نو په تيزه گاڏي چلول.

۸ - د تراویح مونځ پریښودل.

 ۹ - د بي فايدي لوبو، ساعت تيري، او گناهونو لپاره د ځوانانو جمع كيدل.

۱۰ - د ڈیوٹي او وظیـفي په وخت کي د کــار د ملگرو ســره جمع کیدل او وخت په غیبت او چوغليء تیرول. ۱۱ - د ښځی اکثر وخت په أخلي پخلي تیریدل.

مسلمانه وروره! بحث خو اورد شو لیکن یوه اهمه خبره چه هغي ته توجه ضروري ده هغه اخلاص او د نیت صفائي ده یعني روژه صرف د الله د رضا لپاره نیول، ځکه خو وایي چه ثیر ځل روژه دار ته په روژه کي د تندي او لوږي نه علاوه نور څه (ثواب) نه حاصلیږي. او همدا وجه ده چه په حدیث کي کله هم د روژي ثواب ذکر کیږي نو دا شرط ورسره شامل وي چه: «ایمانا واحتساباً» یعني روژه به صرف په الله باندي د ایمان او د ثواب لپاره نیسي: د الله تعالى نه سوال کوو چه مونږ او تاسو ته په قول او عمل سکاره او پنه کې اخلاص نصیب کژي.

په هر رمضان كي د الله له طرف نه آواز كيږي چه: اي د خير غوښتونكيه، متوجه شه: اي د شر لثونكيه: كمي وكژه په شد كي: لهذا مسلمانه وروره دا لر عمر ځان ته فرصت وشميره، لر سوچ وكژه، په تير شوي رمضان كي ډيرو خلكو

زمونږ سره روژي نيولي وي ليكن اوس هغوي چيري دي دي دي دي دي دونږ سره تراويح كړي وي، فكر وكړه چه هغوي چيري تالي دي؟ بعضي له دوي نه مرگ ناڅاپه ورك كړل بعضي ناروغه شول چه د روژو او تراويح طاقت نه لري. لهذا ته د الله شكر اداء كړه او ځان له د تقوا توخه برابره كړه تر څو چه ده ته مهلت او فرصت وي. دير خلق د هغه دعا گانو په باره كي تپوس كوي كومي چه د تهجد په مانگه كي ويلى كيږي:

لاندي د بعضو دُعاگانو ذکر کيري:

۱ - د رکوع دُعاء :

http://pdfbooksfree.blogspot.com

الله ما ته بسنه وكاري» (السلّهُمُ لَكَ ركَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وأَكَ أَسَلّمْتُ، أَنْتَ رَبّي، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَيَصَرِي وَمُخُي وَعَظْمِي أَسلّمْتُ، أَنْتَ رَبّي، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي وَيَصَرِي وَمُخُي وَعَظْمِي وَعَصَبِيْ وَمَا اسْتَطَعْتُ وَمَا اسْتَقَلّتْ بِهِ قَدَمِي لِلّهِ رَبُّ الْعَالَمِين) – وَعَصَبِيْ وَمَا اسْتَطَعْتُ وَمَا اسْتَقَلّتْ بِهِ قَدَمِي لِلّهِ رَبُّ الْعَالَمِين) – (سَبُوعٌ قُدُوسٌ رَبُّ الْمَلَاثِكَةِ والروحُ) (سَبُحَانَ ذي الْجَبَرُوتِ والْمَلَكُونِ والْكِبْرِيَاءِ والْعَظَمَة).

«اي الله ستا لپاره ما ركوع وكره، په تا مي ايمان راوري، او ستا تابع يم، ته زما پروردگار يي، ستا نه ويريدل او عاجز شو زما غوږونه، او زما سترگي، زما دماغ، زما هدوكي، زما پكي (وژي)، او هغه خه چه زما په طاقت كي وي، او هغه جسم كوم چه زما قدمونو اوچت كژي دي خاص د الله د پاره چه پروردگار د عالم دي. دير زيات پاك او مقدس دي د فرشتو او روح (جبريل) رب»

د روژي مسائل او فضائل

۲ – هغه دُعا چه د رکوع نه روسته په «قومه» کي ويل کيږي:

ريِّنًا لَكَ الْحَمْدُ يا: ولكَ الْحَمْد يا: اللَّهُمُّ رينا ولك الحمد. «ای زمونر پروردگاره خاص تا له ثول تعرفونه دی» د دی نه روسته په لاندي دعاگانو کې ځانله دعا خوښه کره: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدِ حَمْداً كُثَيْراً طَيِّبًا مُبَاركاً فيه كَمَا يُحبُّ رَيُّنَا وَيُرْضَى، «اى زمونر ربه او ستا لپاره تعريفونه دى ثير، پاك، په هغوي كي بركت دي، څرنگه يى چه زمونر رب خوسنوی او خوشحالیری پری» یا ورسره دا هم زیاته کژه: «مِلْءَ السُّمـواتِ وَمِلْءَ الأرضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمِلْءَ مـا شنَّتَ مِنْ شَيِءٍ بَعْدَه، أهْلَ السِّئْنَاءِ والْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وكُلُّنَا لَكَ عَبْدُ، السِلَّهُمُّ لاَ مَانعَ لمَا أَعْطَيْتَ وَلاَ مُعْطَى لمَا مَنَعْتَ ولاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ منْكَ الْجَدِّ، «تا له تعريف دي دومره چه ذك شي پري آسمانونه، او زمكي، او هغه څه چه په مينځ د دوى كى دى، او ڈك شى پرى هغه څه كوم چه ستا خوښ شى روسته له

دى، اى د صفتونو او لويى لايقه، د ثولو نه رستنى خبره کومه چه بنده کری وی هم د هغه ده، مونن ثول ستا بنده گان يوو. اي الله ته چه څه ورکړي هغه څوك نه شي منع کولی، او ته چه څه منع کړی د هغی ورکونکی نه شته. ستا په دربار کې رُتبي واله ته د هغه رُتبه فائده نه شي ورکولي» دا بار بار وایه یا ورسسره دا هم زیات کیژه: السلهُم طُهُرْنِي بالسَّلِّج والْبَرَد، وَالْمَاء الْبَارِد، السِلَّهُمُّ طَهُّرْني منَ السِنْتُوبِ والْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى النَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدُّنس»«اي الله پاك کڑي ما (د گناه نه) په واوري سره، په گلي سره، په يخو اوبو سره، اي الله: پاك كڙي ما د گناهونو نه او د خطاگانو نه لکه خُرنگه چه سپینه جامه د خیری نه پاکیدلی شی»

د سجدي دُعا گاني:

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: «هر چه سجده ده نو پدي كي د دُعا (غوختني) كوشش وكڙي، لايق ده چه ستاسي دُعا قبوله شي». [سلم]

بل حديث كي راغلي دي: كله چه انسان په سجده كي وي نو الله ته دير نژدي وي، نو په كې ديره دُعا كوي. [سم]

نو په سجده كي به وايو: سبحان ربي الأعلى: «پاك دي ثير اوچت دي رب زما» دري خُله يا د دي نه هم زيات بار بار ويل، يا دا ووايه: سبحان ربي الأعلى ويحمده، «پاك دي ثير اوچت دي رب زما سره د صفتونو خپلو» دري خُله: «سبوح مدوس رب المالائكة والروح».

«الــــلَّهُمُّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، وَأَنْتَ رَبِّيْ سَجَدَ وَالْتَ رَبِّي سَجَدَ وَجْهِيَ النَّذِيْ خَلَقَهُ وَصَوَّرَهُ، فَأَحْسَنَ صَوْرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَيَصَرَهُ فَتَبَارَكَ اللَّهُ اَحْسَنَ الْخَالقَيْنَ».

«اي الله ما ستا لپاره سجده وکژه، په تا مي ايمان راوژي، تا ته تابع يم، ته زما رب يي، سجده وکژه مخ زما هغه ذات ته چه دا مخ زما يي پيدا کژي د هغي شکل يې جوژ کژي او ښکلي يي کژ شکل د مخ او برسيره يي کژا سترگي او غوږونه د هغي، نو د برکت والا دي الله چه ښيدا کونکي دي»

«الـــلَّهُمُّ اغْفِرْلِيْ نَنْبِي كُلُّهُ بِقِّهُ فَجَلَّهُ فَأَفَّهُ فَآخِرَهُ فَعَلَنْبِيَّةُ فَسَرَّهُ».

«اي الله وبنسه ما ته ثوله كناه زما لويه، وره، اوله، روستني، ښكاره، او پته»

«سَجَدَ اللهُ سَوَادِيْ وَخَيَالِيْ، وَامَنَ بِكَ فُوَادِيْ، أَبُوءُ بِنِعْمَتِكَ عَلَيْ، هذِيْ يَدِيْ وَمَا جَنَيْتُ عَلَى نَفْسِيْ»

«سجده وکژه ستا لپاره سوچ فکر زما، ایمان راوژي په تا زژه زما، اقرار کوم په هغه نعمت چه پر ما دي کژي دي. دا زما لاس دي او هغه څه چه ما په خپل گان زیاتي کژي دی».

«سَبُحَانَ ذَا الْجَبَرُونِ والْمَلَكُونِ والْكِبْرِيَاءِ والْمَظْمَةِ»

«پاك دي الله د دير زور خاوند دي او د لوي بادشاهي خاوند دي او د لويي او عظمت والا دي»

«سَبُّحَانَكَ اللَّهُمُّ وَيِحَمْدِكَ لا إِلهَ إِلاَّ انْتَ»

«اي الله ته پاك يي سره د تعريفونو خپلو، نه شته

http://pdfbooksfree.blogspot.com

بل معبود بر حق مگر ته یی»

«اللَّهُمُّ اغْفَرْلِيْ مَا أَسْرَدْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ، اللَّهُمُّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ
نُوراً، وَاجْعَلْ فِيْ لِسَانِي نُوراً، واجْعَلْ فِيْ سَمْعِيْ نُوراً، وَاجْعَلْ فِيْ سَمْعِيْ نُوراً، وَاجْعَلْ فِيْ بَصَرِي نُوْراً، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُوراً، وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُوراً، وَعَنْ يَسَارِيْ نُوراً، وَاجْعَلْ فِيْ نَفْسِيْ نُوراً، وَعَنْ يَسَارِيْ نُوراً، وَاجْعَلْ فِيْ نَفْسِيْ

«اي الله وبښي ماته هغه څه (کناه) چه ما پځ او يا ښکاره کړي ده، اي الله زما په زژه کي رڼا پيدا کژي، زما په ژبه کي رڼا پيدا کژي، زما په غوږونو کي رڼا پيدا کژي، زما په سترگو کي رڼا پيدا کژي، زما لاندي، باندي، ښي، گڅ طرف ته رڼا پيدا کژي زما په نفس کي رڼا پيدا کژي او زما رڼا لويه کژي».

«اللَّهُمُّ إِنِّيْ أَعُودُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكِ، وَأَعُودُ بِمُعَافَاتِكِ مِنْ عُقُوبَتِكِ مِنْ عُقُوبِتَكِ وَأَعُودُ بِمِ عَلَى الْتُنْتِ عَلَيْكَ انْتَ كَمَا الْتُنْتُ عَلَيْكَ انْتَ كَمَا الْتُنْتُ عَلَيْكَ انْتَ كَمَا الْتُنْتُ عَلَى نَفْسِكِ». «اللَّهُمُّ اغْفِرْلِيْ مَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ».

«اي الله زه ستا د غُصي نه پناه غواژم ستا په رضا سره او ستا د سزا نه ستا په عفو سره، او پناه غواژم ستا نه هم ستا په ذریعه، زه په پوره طریقه ستا تعریف نه شم کولي، ته هم هغه شان یي څرنگه چه د خپل تعریف کژي»

د دوو سجدو په مينځ کې دُعا:

رب اغفرلي رب اغفرلي رب اغفرلي . يا ورسره دا هم زيات ووايه (كوم چه په بل روايت كي راغلي او شيخ الباني قوي كري) «اللهم رب اغفرلي وارحمنسي واجبرني وارفعني واهدي واجبرني .

«اي الله زما ربه ماته بنبنه وكره، په ما رحم وكره، زما نقصان پوره كره، زما شان اوچت كره، ماته هدايت وكره، ماته روغوالي راكره، ماته رزق راكره»

د تلاوت د سجدي دُعا:

سُبُحَانَ ربِّيَ الأعْلَى، سَجَدَ وَجْهِيْ لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَيْ سَمْعَهُ وَبَيْ الْعُلْم وَيَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوْتَهِ، اللَّهُمُّ اكْتُبُ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ

http://pdfbooksfree.blogspot.com

بِهَا عَنْي وِزْراً، وَاجْعَلَهَا لَي عِنْدَكَ ذُخْراً، وتَقَبُلَهَا مِنْي كَمَا تَقَبُلُهَا مِنْي كَمَا تَقَبُلُتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ».

«پاك دي زما رب او ډير اوچت دي، سجده وكړه مخ زما هغه ذات ته چه دا مخ يي پيدا كړي غوږونه يي ورله برسيره كړي او سترگي يي ورله برسيره كړي په خپل طاقت او قوت سره، الله د دي سجدي په ذريعه زما لپاره د خپل ځان سره اجر وليكه، او د دي په ذريعه زما نه بار د گناه لري كړه، او دا سجده زما لپاره خپل ځان سره دخيره كړه، او زما نه يي دا سجده زما لپاره خپل ځان سره ذخيره كړه، او زما نه يي داسي قبوله كړه لكه خرنگه چه دي د داود عليه الصلاة والسلام نه قبوله كړى وه»

كله چه د وتر مانحه نه فارغ شوي، نو مستحب دي چه ووايي: «سَبُحَانَ الْمَلِكُ الْقَدُّوسُ» دري حُله په اوچت آواز.

بيا د دي نه روسته زما نه دا خاص وصبيت وواره: چه ثير استغفار، سبحان الله، لا إله إلا الله، او دُعا كوه او الله

تعالى ته ژيره عاجزي او فرياد كوه او سوال ترينه كوه د مسلمانانو د نصرت لپاره او سوال كوه چه دوي سره په حق متحد شي همدارنگه د خپل خان لپاره او كور لپاره او د عامو مسلمانانو لپاره د دنيا او آخرت د خير سوال كوه، او ورسره دا لاندي دعا ژيره وايه خاص طور په آخري لسو طاق شپو د رمضان كي لكه چه په حديث د عائشي رضي الله عنها كي راغلي دي: «اللَّهُمُّ إِنَّكَ عَنُو تُحبُّ العَنْقَ فَاعْفُ

او په آخر كي اي مسلمان وروره او مسلماني خوري ددي ذكر شؤو دُعا كانو معاني او پدي كي سوچ او فكر ضروري دي، لكه په حديث كي راغلي: «الله هغه دُعا نه قبلوي كومه چه د غافل او بي پرواه زژه څخه وي».

[سلسلة أحاديث منحيحة]،

د روژي مسائل او فضائل

ورسره د دُعا په وخت کي د دُعا نيت په زژه کي حاضرول او عاجزي کول هم مه هيروه. کيداي شي چه الله

تعالى موڼو ته نفعه راكژي او په خپل ذكر او دُعا موڼو اوچت كژى..

په آخر کي ستاسي نه دا درخواست دي چه هر چا دا رساله تياره کژي ، يا ليکلي يا پښتو ژبي ته اژه ولي ده، دهغوي لپاره د زژه له اخلاصه دُعا وکژي.

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

إداره أوقاف صالح عبدالعرس الراجدي

مسائل وفضائل

بلغةالبشتو

مرتب ومترجم حافظ نور أحمد دين

مطبعة دار طبية ـ الرياض ـ ت: ٢٨٣٨٤٠